

Журнал засновано
у 1994 році за участю
Міністерства аграрної
політики України,
Інституту аграрної
економіки УААН,
Компанії «Брати Карич»

Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1923 від 10.04.1996 р.

*Журнал видається
Товариством
з обмеженою
відповідальністю
«Редакція міжнародного
науково-виробничого
журналу «Економіка АПК»*

Засновники товариства:

♦ Національний науковий
центр «Інститут аграрної
економіки» (ННЦ «ІАЕ»)

♦ Луганський національний
аграрний університет
(ЛНАУ)

♦ Миколаївський
державний аграрний
університет (МДАУ)

♦ Сумський національний
аграрний університет
(СНАУ)

Свідоцтво про реєстрацію
№ 04436 від 06.06.2002 р.

Адреса редакції:
03127, Київ,
вул. Героїв Оборони, 10
Телефони: (044) 527-86-73,
259-73-86, 258-34-71
E-mail: krysalny@iae.com.ua

ЕКОНОМІКА АПК

Міжнародний
науково-виробничий
журнал

3'2008(161)

ЗМІСТ

Аграрні відносини:

стан та перспективи розвитку

- Зубець М.В.* Підсумки діяльності Української академії аграрних наук за 2007 рік і завдання на перспективу 3
- Месель-Веселяк В.Я.* Оптимальні розміри сільськогосподарських формувань промислового типу в Україні 13
- Бойко В.І., Козак О.А.* До питання оцінки економічного стану сільських територій 20
- Фирсов Е.А.* Об экономических основах аграрной политики 24
- Лузан Ю.Я., Нелеп В.М., Головня О.М.* Криза льонарства та шляхи її подолання 38
- Іванишин В.В., Таргоня В.С., Околот Л.С.* Еколого-економічні аспекти застосування агроєкотехнології виробництва конкурентоспроможної екологічно чистої продукції 46
- Якубів В.М.* Удосконалення організаційно-економічного механізму функціонування сільськогосподарських виробників 49
- Оляднічук Н.В.* Ефективність інноваційних технологій при виробництві яловичини 55
- Соломонко Д.О.* Розвиток аграрного сектору регіону на основі кластерного підходу 60
- Гайдуцький І.П.* Перші кроки входження транснаціональних корпорацій в СНД 66
- Улицька Н.О.* Методологічні аспекти аналізу ефективності функціонування молокопродуктового підкомплексу 70
- Ходаківська О.В.* Напрями підвищення ефективності екологізації радіоактивно забруднених земель 75
- Паштецький В.С.* Економічна оцінка літніх раціонів годівлі корів в умовах Степу Криму 79

Редакційна рада:

САБЛУК П.Т. (д.е.н., проф., акад. УААН, ННЦ «ІАЕ», *головний редактор*)
ТКАЧЕНКО В.Г. (д.е.н., проф., ЛНАУ)
ШЕБАНІН В.С. (д.т.н., проф., МДАУ)
МИХАЙЛОВА Л.І. (д.е.н., проф., СНАУ)
КРИСАЛЬНИЙ О.В. (д.е.н., проф., ННЦ «ІАЕ», *заступник головного редактора*)

Редакційна колегія:

БОЙКО В.І. (д.е.н., проф., ННЦ «ІАЕ»)
БУЛАВКА О.Г. (к.е.н., ННЦ «ІАЕ»)
ДЕМ'ЯНЕНКО М.Я. (д.е.н., проф., акад. УААН, ННЦ "ІАЕ")
МАЛІК М.Й. (д.е.н., проф., акад. УААН, ННЦ «ІАЕ»)
ПІДЛІСЕЦЬКИЙ Г.М. (д.е.н., проф., чл.-кор. УААН, ННЦ «ІАЕ»)
РОМАНОВА Л.В. (д.е.н., проф., Акад. праці та соц. відносин Фед. проф. України)
ФЕДОРОВ М.М. (д.е.н., проф., ННЦ «ІАЕ»)
ШПИЧАК О.М. (д.е.н., проф., акад. УААН, ННЦ «ІАЕ»)
ЮРЧИШИН В.В. (д.е.н., проф., акад. УААН, ННЦ «ІАЕ»)

Редактори:

І.ОРЖЕХІВСЬКА
Л.ТКАЧ

Комп'ютерна верстка:

Г. МИХАЙЛОШИН

© «Економіка АПК», 2008

Віддруковано на техніці, придбаній у ТОВ «ЕКО region-АТЛАНТ»
 Тел. (044) 531-94-81.
 м. Київ, бульвар Лихачова, 1/27

Підписано до друку 28.03.2008.
 Формат 70х108/16. Папір офсетний.
 Друк офсетний. Ум. друк. арк. 12,4.
 Тираж 950 прим. Зам. №

Видання та друк —
 Національний науковий центр
 "Інститут аграрної економіки"
 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
 Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
 ДК № 2065 від 18.01.2005 р.

Фінанси та фінансова інфраструктура

<i>Говорушко Т.А.</i> Механізм фінансового забезпечення малого підприємництва у харчовій промисловості	84
<i>Тіней А.В.</i> Суть іпотечного кредитування в сільському господарстві	91
<i>Приказюк О.В.</i> Класифікація прибутку в сільськогосподарських підприємствах	99
<i>Фабіянська В.Ю.</i> Організація бухгалтерського обліку в сільськогосподарських підприємствах	103
<i>Гузар Б.С., Загребельна Н.І., Головка Л.Л., Аніщенко Г.Ю.</i> Особливості обліку поточних біологічних активів тваринництва	106
<i>Жарун О.В.</i> Регіональні аспекти інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств Черкащини	111
<i>Коваленко І.В.</i> Сучасний стан і тенденції розвитку переробної галузі Херсонської області	116

Формування і розвиток аграрного ринку

<i>Гавриш В.І.</i> Формування економічних стимулів виробництва дизельного біопалива	121
<i>Кулешова Г.М.</i> Конкуренція і конкурентоспроможність в агропромисловому виробництві	126
<i>Савчук І.С.</i> Організаційно-економічні умови розвитку ринку насінневої картоплі	132
<i>Лакішик О.В.</i> Стан і перспективи експорту молока та молокопродуктів	136

Соціально-економічна перебудова села

<i>Крилова І.Г.</i> Проблеми зайнятості сільського населення Миколаївської області	142
<i>Шматковська Т.О.</i> Соціальні умови функціонування особистих селянських господарств	145

Економіка агропромислового виробництва зарубіжних країн: досвід, проблеми

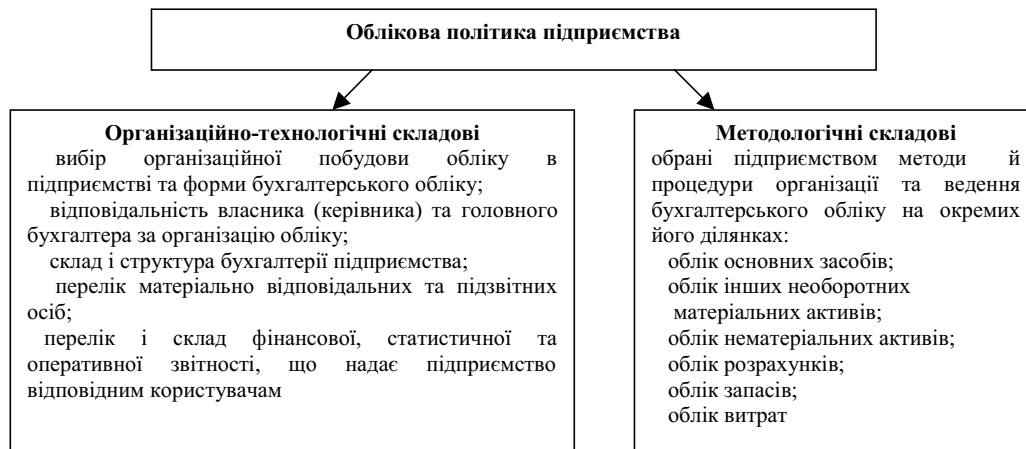
<i>Петриченко В.В.</i> Особливості створення та впровадження у виробництво нових сортів пшениці: досвід США	149
<i>Гуцаленко О.О.</i> Екологічне сільське господарство Польщі	153

Критика і бібліографія

<i>Дем'яненко М.Я.</i> Організаційно-економічні механізми кредитування аграрних підприємств	156
---	-----

Вітаємо ювіляра

Володимиру Івановичу Власову — 70	157
Annotations	158
Contents	160

Складові облікової політики підприємства

спостерігається позитивна тенденція до збільшення кількості підприємств, керівництво яких усвідомило необхідність формування внутрішнього нормативного документа про організацію бухгалтерського обліку (з 70 % у 2006 році до 80 % у 2007 році).

Отже, вважаємо за доцільне розробляти окремо наказ про організацію бухгалтерського обліку в підприємстві, в якому відображати всі організаційні питання побудови облікової системи в підприємстві, а саме: вибір системи обліку; визначення структури облікового апарату; розподіл обов'язків між працівниками обліку; організація робочих місць; організація архіву документів; перелік матеріально відповідальних осіб; перелік посадових осіб підприємства з правом розпорядчого підпису; перелік і склад фінансової, статистичної та оперативної звітності, що надає підприємство відповідним користувачам.

На нашу думку, в наказі про облікову політику має відображатися лише інформація, яка може бути змінена зі зміною статутних вимог, вимог органу, який затверджує положення (стандарт) бухгалтерського обліку, або якщо зміни забезпечать достовірне відображення подій чи операцій у фінансовій звітності підприємства. Відповідно інформацію, схильну до періодичних змін, що не стосується змін у законодавчо-нормативному полі (перелік МВО, перелік змін у графіку документообороту і т.д.), на наш погляд, доцільно відображати в наказі про організацію бухгалтерського обліку.

*

Особливості обліку поточних біологічних активів тваринництва

Б.С.ГУЗАР, кандидат економічних наук, доцент
Н.І.ЗАГРЕБЕЛЬНА, Л.Л.ГОЛОВКО, кандидати економічних наук
Г.Ю.АНИЩЕНКО, викладач
Уманський державний аграрний університет

Майже півстоліття питанням обліку поголів'я молодняку і дорослих тварин на відгодівлі (нині це поточні біологічні активи) не приділялося належної уваги. Ще у 70-х роках ХХ століття їх досліджували такі вчені, як Г.І. Гринман, Ф.І. Васьків, В.Б. Моссаковський, М.З. Пізенгольц та ін.

Відомо, що поточні біологічні активи тваринництва мають велике значення для забезпечення населення країни високоякісними продуктами харчування, а промисловість — сировиною. Однак проведені дослідження з організації обліку поголів'я тварин на вирощуванні й відгодівлі та методики визначення приросту живої маси показав, що на цих ділянках облікового процесу є певні недоліки. Отже, результат вирощування поголів'я великої рогатої худоби характеризується, з одного боку, їх приростом, а з

іншого — живою вагою. Приріст живої маси визначається змінами за певний період живої ваги усього поголів'я тварин, яке вирощувалося. Величина приросту живої маси залежить від зміни ваги окремих тварин та їх збереження. Згідно з Інструкцією по обліку молодняку тварин, птиці і тварин на відгодівлі й методичними рекомендаціями обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств¹ при розрахунку кількості приросту живої маси худоби певної групи на кінець звітнього періоду додається жива маса худоби, що вибула з даної облікової групи протягом звітнього періоду (включаючи і загиблих тварин), а з одержаного підсумку віднімають живу масу худоби, яка надійшла в дану облікову групу за відповідний звітний період, та живу масу худоби, що була в групі на початок звітнього періоду. Одержаний результат становитиме приріст живої маси тварин конкретної облікової групи, що знаходилася на вирощуванні чи відгодівлі протягом звітнього періоду в певної відповідальної особи.

Така методика визначення валового приросту живої маси має одну неточність, яка часто призводить до хибної думки бухгалтерів сільськогосподарських підприємств. При визначенні валового приросту живої маси вираховують вагу всього поголів'я молодняку та дорослих тварин на відгодівлі, яке загинуло. Однак, що падіж (загибель) тварин може статися з різних причин: нещасний випадок, з вини матеріально відповідальної особи, внаслідок стихійного лиха, хвороби тощо. Тому при визначенні валового приросту живої маси беруть до уваги не весь падіж, а тільки прийняту за рахунок підприємства. Вартість тварин, які загинули внаслідок стихійного лиха, відшкодовується страховими компаніями (якщо вони були застраховані), а вартість тварин, які загинули з вини матеріально відповідальної особи та винними у загибелі особами.

На наш погляд, точнішою була б така методика визначення валового приросту живої маси тварин: до живої маси тварин, яка залишилася на кінець звітнього періоду, додавати живу масу тварин, які вибули у звітньому періоді, не включаючи живу масу тварин, загибель яких віднесено за рахунок підприємства, а з одержаного підсумку вираховувати вагу тварин, які були на початок звітнього періоду, та вагу тварин, які надійшли у групу протягом звітнього періоду. Одержаний результат і буде становити приріст живої маси тварин облікової групи за звітний період.

Залежно від причин загибелі та згідно з чинною інструкцією щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку падіж тварин на рахунках бухгалтерського обліку обліковується наступним чином:

— Загибель тварин, прийнятий за рахунок підприємства:

Дебет рахунка 947 «Нестачі та витрати від псування цінностей»

Кредит рахунка 212 або 213 «Поточні біологічні активи тваринництва»

— Загибель тварин з вини матеріально відповідальної особи:

Списання загибелі:

Дебет рахунка 947 «Нестачі і витрати від псування цінностей»

Кредит рахунка 212 або 213 «Поточні біологічні активи тваринництва»

Нарахування відшкодування:

Дебет рахунка 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»

Кредит рахунка 716 «Відшкодування раніше списаних активів»

— Загибель тварин внаслідок стихійного лиха:

Списання загибелі:

Дебет рахунка 99 «Надзвичайні витрати»

Кредит рахунка 212 або 213 «Поточні біологічні активи тваринництва»

Нарахування страхових відшкодувань за умови, якщо тварини були застраховані

Дебет рахунка 654 «Розрахунки за індивідуальним страхуванням»

Кредит рахунка 75 «Надзвичайні доходи»

В інших випадках, коли винуватця не знайдено, складається проведення:

Дебет рахунка 947 «Нестачі і витрати від псування цінностей»

Кредит рахунка 212 або 213 «Поточні біологічні активи тваринництва»

¹ Методичні рекомендації з планування обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджених наказом Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 р. // Бухгалтерія в сільському господарстві, 2001. — № 18. — С. 21—42; Методичні рекомендації з обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств // Облік і фінанси АПК. — 2005. — № 12. — С.5—60.

Тобто списується падіж на зменшення прибутку підприємства, а точніше — на його збитки.

Продукція, що отримана від загиблих тварин (шкіра, м'ясо на корм птиці чи іншим тваринам), оприбутковується за цінами можливої реалізації (за справедливою вартістю) проводкою:

Дебет рахунків 209 «Інші матеріали»

26 «Готова продукція»

Кредит рахунка 71 «Інший операційний дохід».

Таким чином, методика визначення приросту живої маси молодняку тварин і дорослих тварин на відгодівлі, а також обліку падежу тварин, особливо великої рогатої худоби, має ряд суттєвих недоліків.

По-перше, на собівартість приросту живої маси значно впливають втрати від падежу молодняку тварин і дорослих тварин на відгодівлі, тому що жива маса тварин, які загинули, повністю вираховується з отриманого приросту даної облікової групи, включаючи живу масу тварин, яка перейшла з попередніх років. Тобто уся загибель розглядається як втрати виробництва приросту живої маси звітного періоду.

По-друге, падіж тварин відображається, як мінімум, на трьох рахунках (232;947;99). Це ускладнює аналіз падежу, усунення його причин і перешкоджає боротьбі за збереження поголів'я молодняку тварин.

По-третє, часто при обробці звітів про рух тварин і птиці на фермі та при проведенні операцій по загибелі тварин за рахунками бухгалтерського обліку бухгалтерія не має від адміністрації підприємства конкретних вказівок за фактами падежу. Трапляються випадки, коли такі питання вирішуються судово-слідчими органами, внаслідок чого з'являються умовні або неточні записи. Деякі з них потім виправляються, а деякі забувають виправити.

Таким чином, існуючий порядок обліку поточних біологічних активів тваринництва не розкриває впливу загибелі тварин на собівартість приросту живої маси. Працівники ферм не отримують із бухгалтерії інформацію про грошову оцінку цих фактів, що знижує їх відповідальність за брак у роботі підрозділів.

Для усунення вказаних недоліків багато авторів пропонували змінити кореспонденцію рахунків на списання загиблого молодняку тварин і дорослих тварин на відгодівлі. Так, Г.І. Грінман, Ф.І. Васькін, В. Мікутіс¹ вважають, що при загибелі молодняку великої рогатої худоби народження попередніх років і дорослих тварин на відгодівлі їх живу масу на початок року та балансову вартість необхідно списувати на збитки підприємства. Приріст живої маси звітного періоду і його вартість пропонується списувати методом сторнування за дебетом рахунка 212 або 213 «Поточні біологічні активи» і кредитом 232 «Тваринництво».

Інші автори, зокрема Л.Н. Зайцева, М.Ш. Амиров², пропонують падіж молодняку великої рогатої худоби і дорослих тварин на відгодівлі відносити на збитки підприємства.

Падіж є втратами виробництва, тому вважаємо, що його слід включати у собівартість продукції, тобто у витрати виробництва. Дійсно, за чинним порядком обліку падіж молодняку великої рогатої худоби і дорослих тварин на відгодівлі включається у собівартість. Але вагу загиблих тварин попередніх років народження включають повністю у собівартість приросту живої маси. На наш погляд, не можна відносити балансову вартість загиблих тварин на збитки підприємства, тому що процес вирощування й відгодівлі тварин ще не завершений, тобто вони ще знаходяться у

¹ Грінман Г.И. Совершенствование бухгалтерского учета в сельском хозяйстве. — М.: Статистика, 1973. — 132 с.; Васькин Ф.И. Слагаемым себестоимости — точный счет // Учет и финансы в колхозах и совхозах, 1970. — № 7. — С.12; Микутис В. Совершенствование учета затрат и калькуляция себестоимости сельскохозяйственной продукции // Материалы к первой Всесоюзной конференции по бухгалтерскому учету в сельском хозяйстве. — Воронеж, 1970. — 170 с.

² Зайцева Л.М. Учет результатов деятельности следует изменить // Учет и финансы в колхозах и совхозах. — 1959. — № 1. — С. 22; Амиров М.Ш. Быстрее поправит недостатки в Инструкции по учету // Учет и финансы в колхозах и совхозах. — 1963. — №3. — С. 9.

процесі виробництва, а падіж слід вважати браком у виробництві. Результати від вирощування визначатимуться лише в міру зняття з відгодівлі або при переведенні в основне стадо. Падіж по молодняку великої рогатої худоби народження попередніх років і дорослих тварин на відгодівлі в частині приросту живої маси слід відносити на собівартість приросту поточного року, а в частині вартості на початок року або на момент надходження в групу — на збільшення вартості живої ваги.

Ряд авторів вважають, що при списанні падежу молодняку великої рогатої худоби і дорослих тварин на відгодівлі метод «червоне сторно» не прийнятний¹. Дійсно, використання методу «червоне сторно» спотворює економічні показники виробництва м'яса у живій вазі. Цим методом користуються при виправленні помилкових записів і при коригуванні планової собівартості продукції до рівня фактичної, а падіж молодняку і тварин на відгодівлі не є операцією, яка виправляє або коригує раніше записану суму на рахунках.

Крім того, жива маса молодняку і дорослих тварин на відгодівлі вираховується з одержаного приросту живої маси. Це може призвести до того, що на початок року за такими групами, як молодняк народження попередніх років і дорослі тварини на відгодівлі величина приросту (у центнерах) і його собівартість можуть виявитися меншими, ніж жива маса і вартість тварин, які загинули. Тому, на нашу думку, жива маса і вартість загинувших тварин повинні вплинути не тільки на величину приросту живої маси, але і на живу масу та його вартість.

Вважаємо доцільним для виявлення втрат від падежу й поліпшення аналізу собівартості приросту живої маси всього падежу молодняку великої рогатої худоби і дорослих тварин на відгодівлі без урахування причин зосередити на одному рахунку

1. Розрахунок загальної суми втрат від падежу молодняку великої рогатої худоби та дорослих тварин на відгодівлі за лютий 2008 р.

Бригада (ферма)	1		2		2		Разом	Кореспон-денція рахунків		Сума, грн.
Група тварин	Молодняк на від-годовлі		Молодняк на дорощу-ванні		Бички на виплююванні			дебет	кредит	
Дата народження	10.01.2005		20.04.2006		20.12.2006					
Інвентарний номер тварин	175		213		238					
Дата падежу	20.11.2007		18.11.2007		15.11.2007					
Причина падежу	внаслідок стихійного лиха		з вини матеріаль-но-відповід-альної особи		хвороба					
Жива маса на момент, кг:										
- надходження в групу	215		100		28		343			
- падежу	256		120		40		416			
Приріст живої маси, кг	41		20		12		73			
Вартість тварин на момент, грн.:										
- надходження в групу	246		610		180		1036			2196
- падежу	1296		720		300		2316	241	21	(2316-120)
Вартість приросту живої маси, грн.:										
- 1 кг	6,00		6,00		10,00		X			12кг/
- всього	246,00		120,00		120,00		486	21	232	120
Додаткові витрати на ліквідацію падежу:										
заробітна плата	20		15		10		45	241	66	45
Разом	20		15		10		45			
Продукція, отримана від падежу за ціною:	Кіль-кість	Сума	Кіль-кість	Сума	Кіль-кість	Сума	Кіль-кість	Сума		
М'ясо продовольче 10 грн. кг	50	500	-	-	-	-	50	500	26	500
М'ясо технічне 1 грн./ кг	-	-	72	72	-	-	72	72	208	72
Шкіра 5 грн./ кг	6	30	5	25	4	20	15	75	209	75
_____ грн./ кг										
Разом, грн.	530		97		20		X	647		647
Сума втрат всього, грн. У тому числі за рахунок:	786		638		170		1594		214	1594
- підприємства (внаслі-док хвороби тварин)					170		170	947		170
- на відповідальну особу			638				638	947		638
- внаслідок стихійного лиха	786						786	99		786
- інші причини:							-			
Разом										

¹ Амиров М.Ш. Быстрее поправит недостатки в Инструкции по учету // Учет и финансы в колхозах и совхозах. — 1963. — № 3. — С. 9; Пизенгольц М.З. Учет затрат и закрытие счетов в колхозах и совхозах. — М.: Статистика, 1972. — 213 с.

2. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку падежу тварин

Зміст господарських операцій	Кількість		Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
	голів	цент- нерів		Дебет	Кредит
I. Падіж тварин внаслідок хвороби					
1. Списання поголів'я, яке загинуло: - приріст живої ваги	1	0,12	120,0	212, 213	232
жива вага на початок року або на момент надходження в групу		0,28	180,00	241	212, 213
2. Нараховано заробітну плату за ліквідацію падежу		-	45,00	241	661
3. Оприбутковано шкіру		-	75,00	209	241
II. Падіж тварин у наслідок стихійного лиха					
1. Списано падіж	1	2,36	1296,00	241	212, 213
2. Нараховані витрати по ліквідації падежу		-	20,00	241	661
3. Оприбутковано шкіру		-	30,00	209	241
4.Оприбутковано м'ясо продовольче		0,50	500,00	26	241
5. Списано на витрати		-	786,00	99	241
6. Нараховані відшкодування страхових органів		-	-	654	241
III. Падіж тварин з вини матеріально відповідальної особи					
1.Списано падіж	1	1,2	720,00	241	212, 213
2. Витрати по ліквідації		-	15,00	241	661
3. Отримано шкіру		-	25,00	209	241
4.Отримано технічне м'ясо		0,72	72,00	208	241
5. Списано втрати від падежу		-	638,00	947	241
6. Нараховані відшкодування		-	1631	375	716
7. Нараховано ПДВ		-	192	716	64

здійснювати за допомогою спеціального розрахунку (табл. 1).

У нашому прикладі вартість тварин, які загинули, становила 2316 грн. Жива вага і вартість загиблих тварин списується з кредиту рахунка 21 «Поточні біологічні активи» в дебет рахунка 241 «Падіж молодняку та дорослих тварин на відгодівлі».

Крім того, в дебет рахунка 241 «Падіж молодняку та дорослих тварин на відгодівлі» відносять витрати (в даному випадку заробітна плата) з ліквідації падежу в сумі 45 грн. Втрати від падежу в частині приросту живої маси тварин поточного року списується по кількості та вартості з дебету рахунка 212 або 213 «Поточні біологічні активи тваринництва» на кредит рахунка 232 «Тваринництво», аналітичний рахунок «Витрати на утримання молодняку великої рогатої худоби і дорослих тварин на відгодівлі» методом «червоне сторно» (12 кг, 120 грн.). Балансова вартість загиблих тварин на початок року і на момент надходження в групу (180 грн.) списується в дебет рахунка 241 «Падіж молодняку та дорослих тварин на відгодівлі» з кредиту рахунка 212 або 213 «Поточні біологічні активи тваринництва». З кредиту цього ж рахунка списується й отримана продукція від падежу (10 грн.) на дебет рахунка 209 «Інші матеріали».

Тобто кореспонденція рахунків зі списання падежу молодняку великої рогатої худоби і дорослих тварин на відгодівлі повинна бути такою (табл. 2).

Таким чином, запропонований метод обліку падежу молодняку великої рогатої худоби і дорослих тварин на відгодівлі дозволить:

- більш точно визначати собівартість приросту живої маси;
- визначити фактичні розміри втрат від падежу;
- мати об'єктивнішу інформацію про наявність і рух тварин у системі бухгалтерського обліку та звітності;
- проводити систематичний аналіз даних з падежу тварин.

Усе це дозволить керівництву підприємства знайти шляхи скорочення невиробничих втрат суб'єкта господарювання.

*

ку 24 «Брак у виробництві», де виділити окремий субрахунок 241 «Падіж молодняку та дорослих тварин на відгодівлі». До нього відкрити окремі аналітичні рахунки за видами тварин (велика рогата худоба, свині і т.д.). На цей рахунок доцільно відносити всі додаткові витрати, пов'язані з ліквідацією падежу, дорізуванням, білуванням тощо. З цього рахунку, після виявлення повної суми втрат від падежу тварин і її причин, списувати її на рахунки 20, 21, 94, 99.

Визначення загальної суми втрат від падежу і віднесення відповідних їх частин у витрати виробництва, на матеріально відповідальних осіб, на рахунок виробничих запасів та інші рахунки можна